

Bioloģijas skolotāju tālākizglītība – skolotāja profesionālisma pilnveidei

---

Rita Birziņa

Latvijas Universitāte

LU 65. zinātniskā konference

Bioloģijas didaktika

2007. gada 2. februārī

Latvijas īpatnība

- Tipiska transformācijas sabiedrība – sabiedrība, kurā gadsimtu mijā, mainoties sabiedriskajai, politiskajai un ekonomiskajai iekārtai, pārmaiņu izpratne nes trīskāršu slodzi:
  - padomjlaika
  - Latvijas pirmās brīvvalsts
  - ārzemju pieredzes

Latvijas īpatnību refleksija izglītībā (1)

- Cilvēki, kas izglītību apguvuši padomju laikā un ir apmierināti ar iegūtās izglītības kvalitāti, savu pedagoģisko pārmaiņu izpratni pamato normatīvās pedagoģijas atziņās:
  - par izglītības saturu uzskatot tikai iepriekšējo paaudžu zināšanu pārmantošanu,
  - par mācīšanos uzskatot skolotāja norādījumu pildīšanu
  - izglītības prakse balstās uz skolotāja-skolēna mijdarbības autoritārām struktūrām, skolotājs tiek uzskatīts par izglītības, mācīšanās un mijdarbības kultūras galveno paraugu

Latvijas īpatnību refleksija izglītībā (2)

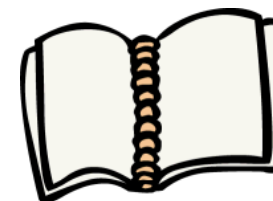

- Līdz ar neatkarības atjaunošanu aktualizējas pirmās brīvvalsts pedagoģiskās idejas, kuras tiek mēģināts atjaunot un pārceļt uz mūsdienu situāciju
- Centieni ieviest Latvijā dažādas bieži vien pretrunīgas, ārzemēs gūtas idejas

Kāpēc skolotājam vajadzētu mācīties?

- Mūsdienu Latvijas izglītības kvalitātes būtiska atšķirība no padomju laikā iegūtās izglītības kvalitātes
- Izglītības tradicionālo paradigmu atšķirība no izglītības informācijas sabiedrībā
- Komunikācijas un kooperācijas prasmju attīstības nepieciešamība demokrātiskā vidē un globalizētā pasaulē
- Modernisma un postmodernisma nepieciešamība pēc ilgtspējīgas sabiedrības attīstības, kurai raksturīga kritiska domāšana, prasme risināt problēmas, radošums, tolerance utt.
- Zināšanu sabiedrības izvirzītā prasība mācīt skolēnus mācīties, lai iekļautos nepārtrauktas izglītošanās un sevis attīstības procesā

Kāpēc skolotāji apmeklē kursus?

Ārējie stimuli
16%

Administrācija lika,
vajadzīga apliecība

Iekšējie stimuli
19%

Profesionālā attīstība – savai
izaugsmei

Darba vajadzības
44%

Jaunākās aktualitātes, jaunu
metožu un tehnoloģiju apguve

Pielietojums
6%

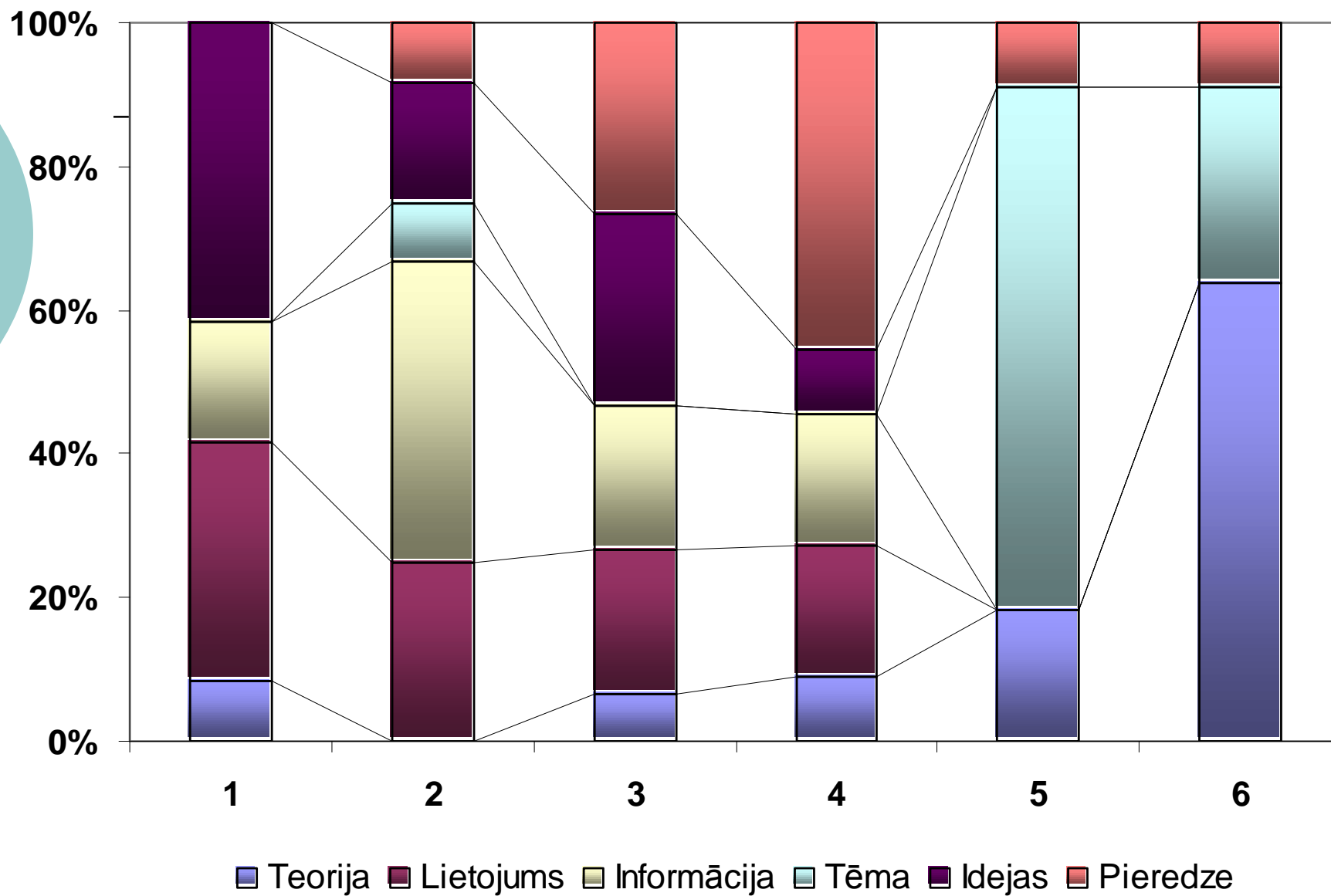

Praktiska apgūtā izmantošana

Saziņa
16%

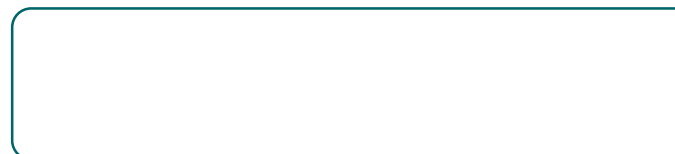

Pieredzes apmaiņa (sava,
citu skolotāju un pasniedzēja)

Ko skolotāji grib iegūt no kursiem?

Ārējie stimuli
0%

Iekšējie stimuli
24%

Sevis pilnveide,
redzesloka paplašināšanās
dalīšanās pieredzē

Darba vajadzības
19%

Informācijas ieguve,
jaunu metožu apguve

Pielietojums
38%

Materiāla praktiska
izmantošana

Saziņa
19%

Pieredzes apmaiņa,
pozitīvas emocijas

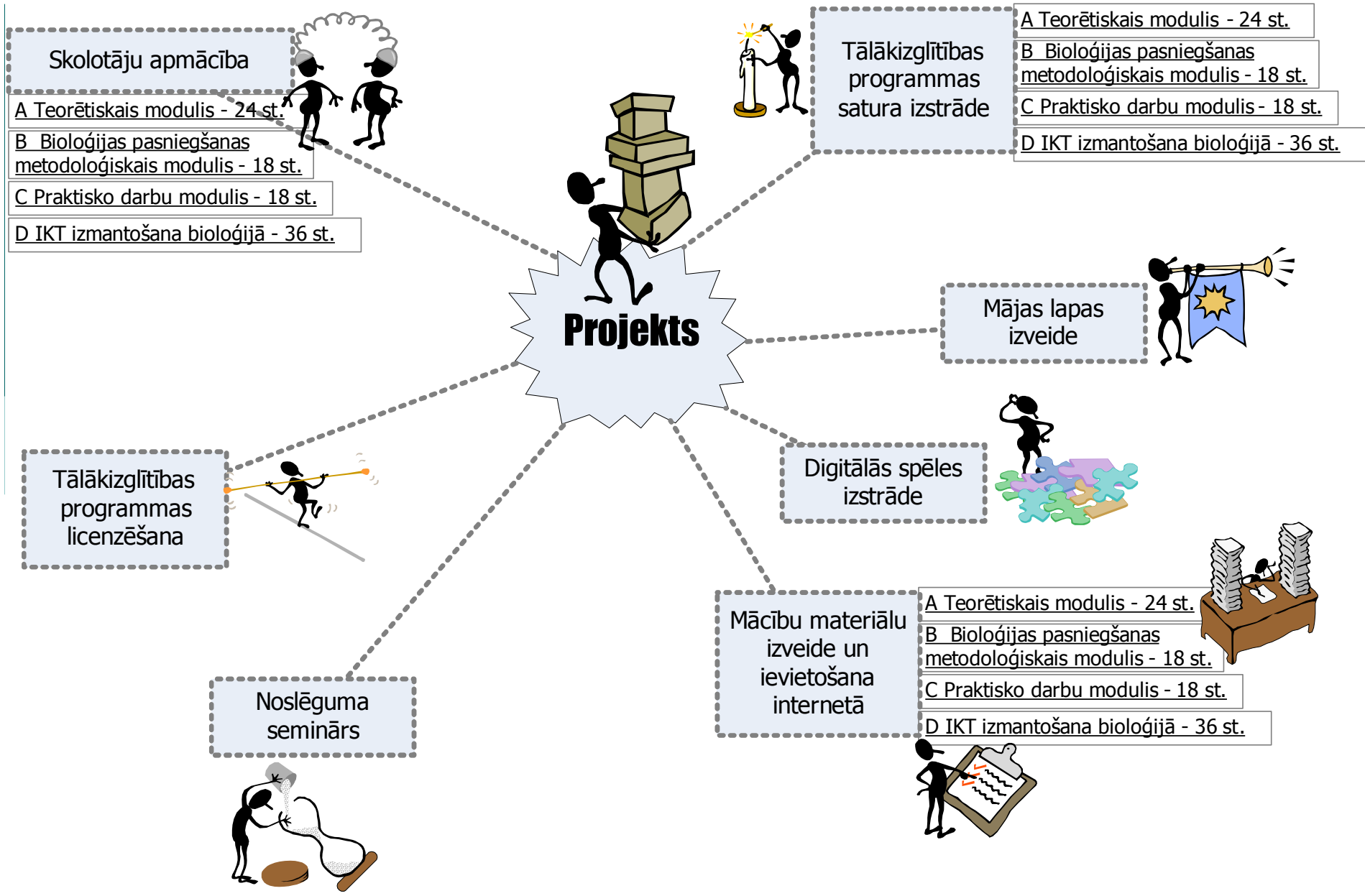

BF – bioloģijas skolotājam

- Tālākizglītības kursi
  - IZM atbalstītā programma “Bioloģijas skolotāja kvalifikācijas paaugstināšana” – 72 st.(2002.-2003.)
  - kursi sadarbībā ar Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamentu
  - sadarbība ar citām skolu pārvaldēm (Valmiera, Aizkraukle, Liepāja u.c.)
- Projektu rezultātā izstrādāto programmu realizācija
  - Sorosa fonda - Latvija Interneta programmas projekta “Interneta resurspunkta “Latvijas daba” izveide” (2001.-2002.)
  - ESF projekta “Tālākizglītības programmas “Bioloģijas skolotāja profesionālā pilnveide” izstrāde un aprobācija” (2007.)
(Nr. 2006/0226/VPD1/ESF/PIAA/APK/3.2.5.2./0021/0063)

Secinājumi

- Pedagogu tālākizglītība ir svarīgs nosacījums izglītības pamatnostādņu praktiskai īstenošanai, un skolotājam ir nepieciešams sistemātiski paaugstināt profesionālo meistarību.
- Aktuāli ir apzināt procesu, kā īstenot skolotāju tālākizglītību:
  - kursa satura izstrāde – vai ir uz skolotāju virzīta (būtu vēlams iesaistīt pašu skolotāju),
  - programmas realizācija – kā panākt augstskolas docētāja un skolotāja efektīvu sadarbību,
  - kursu ilgums - lai apgūtu jaunu, aizvietotu vai mainītu novecojušo prasmi, vajadzīgs ilgs laika posms (nepietiek ar īslaicīgu, vienreizēju kursu apmeklēšanu).

Paldies par uzmanību!

Rita Birziņa

Latvijas Universitāte

Bioloģijas fakultāte

Kronvalda bulv. 4

Rīga, LV-1010

rita.birzina@lu.lv

